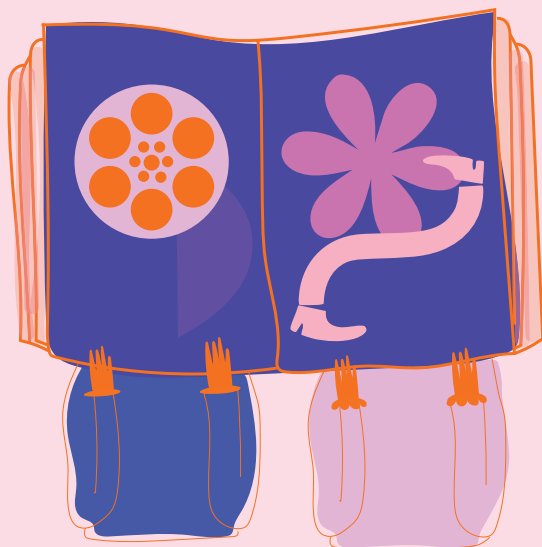
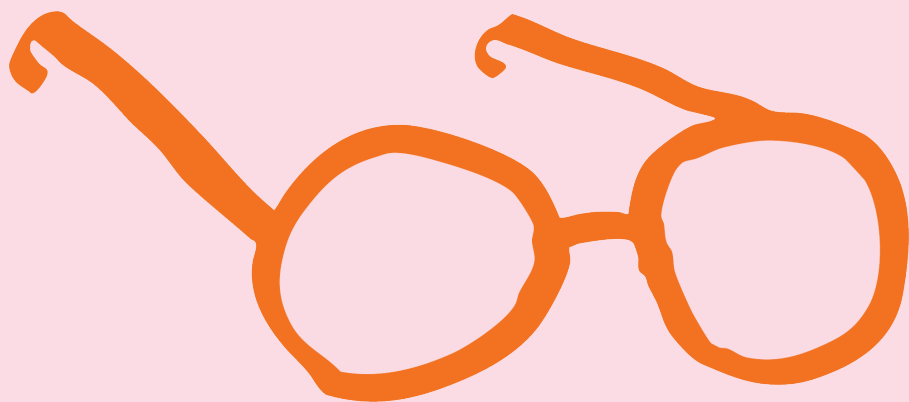




TRECUT.PREZENT

Păstrăm amintiri
Facem amintiri

Un ghid de artă și preocupare comunitară



TRECUT.PREZENT

Păstrăm amintiri
Facem amintiri

Ilustrații și concept grafică: Catinca Maria Dumitrescu

Artist foto: Alex Vasiliu

Editare conținut: Anamaria Feraru

Noiembrie 2025

PROIECT CO-FINANȚAT DE:



Proiectul „TRECUT/PREZENT. Stimularea implicării sociale a seniorilor prin teatru și film de arhivă” este co-finanțat de Administrația Fondului Cultural Național. Proiectul nu reprezintă în mod necesar poziția Administrației Fondului Cultural Național. AFCN nu este responsabilă de conținutul proiectului sau de modul în care rezultatele proiectului pot fi folosite. Acestea sunt în întregime responsabilitatea beneficiarului finanțării.



PRIMĂRIA SECTORULUI 6
DIRECȚIA GENERALĂ DE ASISTENȚĂ
SOCIALĂ ȘI PROTECȚIA COPILULUI

CINEPUB
gustări, cină și țuică, nu gusturi restricționate



Un proiect al Platformei de artă performativă și explorare cinematografică RHEA

INTRO

La începutul anului 2025, eu, Andreea Chiper și Iulia Mirică am căzut de comun acord să realizăm o serie de prospecții în Cluburile pentru seniori din Sectorul 6, București. Coordonatoarele și coordonatorii cluburilor s-au arătat imediat deschiși să primească trei artiste în spațiile de recreere destinate persoanelor vârstnice. În timp ce seniorii ne-au întâmpinat cu multă curiozitate, cu povești, întrebări provocatoare, partide de remi, glume și, bineînțeles, sfaturi de viață.

Scopul nostru a fost să-i cunoaștem mai bine pe seniori, să ne familiarizăm cu nevoile și căutările lor legate de artă, în general, dar și să sondăm interesul lor în ceea ce privește arta comunitară.

În urma prospecțiilor desfășurate în cele patru Cluburi de seniori din **Sectorul 6**, ne-am decis să elaborăm proiectul „**TRECUT/PREZENT**”. Stimularea implicării sociale a seniorilor prin teatru și film de arhivă”. Materialul de față documentează o parte din munca depusă de echipa artistică și de persoanele vârstnice implicate, în perioada **iulie – noiembrie**, cu scopul de a activa social comunitatea de seniori și de a crea punți de dialog intergenerațional.

Mulțumim tuturor pentru încredere,
Anamaria Feraru





1. ATELIERE



fotografie realizată de **Maria Țanea**
în cadrul atelierului film de arhivă

ATELIER FILM DE ARHIVĂ

Coordonat de Andra Tarara și Andreea Chiper

Spațiu: Clubul de seniori „Iulia Hașdeu”, Sector 6, București

Lucrez în zona filmului documentar și, în ultimii ani, prin diferite proiecte, am explorat felul în care se intersectează personalul și politicul, individualul și colectivul, poveștile personale și istoria mare. Nu este prima dată când lucrez cu materiale de arhivă și nici când colaborez cu seniori pentru un proiect de film. În 2019 am făcut „23 august. 1944/2019” (co-regizat cu David Schwartz și Roland Ibold), împreună cu seniorii de la Centrul rezidențial pentru persoane vârstnice „Amalia și Șef Rabin Dr. Moses Rosen”, despre semnificația acestui eveniment istoric în viețile lor, integrând și materiale de arhivă în procesul de lucru. De asemenea, am lucrat mult cu arhivele din propria familie, pornind de la ele multiple proiecte, dintre care cel mai cunoscut este filmul „Noi împotriva noastră”, o colaborare cu tatăl meu. Cred în puterea filmului ca instrument comunitar, care generează discuții și creează legături între oameni, și mă interesează să deschid procesul de realizare către persoane și contexte diverse. De asta proiectul de față m-a entuziasmat imediat.

Andra Tarara

Aș începe prin a menționa că n-am absolvit de mult școala de film și nici n-am lucrat la multe proiecte până acum. Filmul realizat în cadrul acestui proiect continuă însă o obsesie care m-a urmărit și în alte filme: trecutul cu urmele și măștile lui, cu spectralitatea și tabuu-urile ascunse în faldurile memoriei.

Andreea Chipen



Am început cu câteva coordonate clare: patru seniori selectați de echipa cluburilor de seniori din sectorul 6; tema de a lucra cu arhivele lor personale pentru a realiza un scurtmetraj; luna iulie rezervată filmărilor, în funcție de orarul clubului și de disponibilitatea tuturor; deadline-ul pentru filmul final în luna octombrie. Am pornit deci cu o serie de limitări, cu un context dat, însă cu libertate creativă totală, într-o echipă de doi cineaști: eu, care am filmat și condus discuțiile pe set și apoi am realizat montajul, și Laurențiu Coțac, care a înregistrat și mixat sunetul. După multe discuții, am decis să lucrăm individual cu fiecare dintre seniori, pentru a păstra un cadru intim care să îi ajute să se relaxeze și să se deschidă. Am pornit de la fotografiile pe care le-au adus și am propus un exercițiu bazat pe asocieri libere rapide. Scopul era să ne ajute să navigăm arhiva într-un mod organizat, să restrângem și să direcționăm discuția. Am formulat o listă de prompt-uri, pe care le-am citit pe rând. Pentru fiecare prompt, participantul trebuia să aleagă o singură fotografie și să ne povestească despre ea.

Lista noastră suna cam așa:

- 1 | **PORTRET** | o fotografie de la orice vârstă care simți că te reprezintă cu adevărat)
- 2 | **COPILĂRIE / ADOLESCENȚĂ**
- 3 | **MUNCĂ**
- 4 | **TIMP LIBER**
- 5 | **CARTIER**
- 6 | **O PERSOANĂ IMPORTANTĂ**
- 7 | **UN MOMENT DE SCHIMBARE**
- 8 | **UN MOMENT DE FERICIRE**
- 9 | **UN MOMENT ISTORIC / SOCIAL IMPORTANT**
- 10 | **O FOTOGRAFIE CARE NU EXISTĂ**(un moment pe care ai fi vrut să-l poți păstra și privi din nou)
- 11 | **O FOTOGRAFIE CARE NU TREBUIE SA LIPESCA DIN FILMUL NOSTRU**
- 12 | **CINE SUNT ASTĂZI**



Pornind de aici, am dezvoltat discuția în diferite direcții – am vrut să vedem încotro se îndreaptă de la sine dialogul, care sunt interesele seniorilor, ce consideră ei important de povestit, și-n același timp să lămurim niște piste care ni se păruseră nouă interesante. Ne-am văzut de câte două ori cu fiecare dintre cei patru seniori și am adunat un material brut de aproximativ 14 ore de dialog și 579 fotografii scanate.

Odată terminate filmările, a început partea mai singuratică a procesului. Am parcurs tot materialul, am încercat să-l înțeleg și să-l învăț, am selectat fragmentele mai clare și mai semnificative și am încercat să identific posibile puncte comune între cele patru povești.

Pentru că discuțiile au fost libere, fără o temă prestabilită sau vreo direcție clară pentru film, montajul a fost foarte greu. Practic la montaj am construit tot filmul. Probabil că aș fi putut să fac o sută de filme diferite din materialul pe care îl aveam. Sau poate nu chiar o sută, dar oricum... am făcut două cap-coadă și-am mai început alte câteva. Am navigat între diferite subiecte, diferite abordări, atât ca structură, cât și ca stil vizual. Am vrut să fie povești cu substanță și miză, dar uneori și simpatice, comice – seniorii ne-au spus ei înșiși că nu vor un film trist. Cel mai mult mi-am dorit să le placă lor, să se simtă văzuți, ascultați, reprezentați corect și demn. Să simtă că am făcut dreptate poveștilor lor și timpului petrecut împreună. Sper că am reușit. **Așa pare :)** În final, a ieșit un film despre muncă, fiind unul dintre subiectele pe care seniorii le-au adus cel mai des în discuție și le-au dezvoltat cel mai tare.

Și mi se pare că, la cât de legate sunt viețile noastre de muncă, cât de mult timp petrecem muncind, cum ne marchează, cum învățăm să ne definim prin ea... totuși în artă și în spațiul public vorbim prea puțin despre asta. Cu atât mai mult cu cât, astăzi, munca e un teritoriu de luptă politică – mi se pare esențială discuția.

”

Andra Tarara



“

Filmul (și în special filmul documentar) e întotdeauna un proces complicat, conține niște etape, se joacă undeva la granița dintre o muncă analitică, partea socială a lucrurilor și un fel de artă rezultată din amândouă. Exact așa a fost și cu Trei povești de noapte bună, un proces care ne-a dus de la întâlnirea cu seniorii și poveștile lor până la săpăturile în aceste povești și în arhiva personală pe care ne-au încredințat-o, unde nimic nu e simplu și nu poate fi tratat cu indiferență. Filmul meu, de pildă, a fost construit din bucăți din materialul de bază, din interviurile audio și fotografiile seniorilor, iar încercările mele s-au situat mult în zona manierei în care poți să conții impresia unei vieți (și, de fapt, a unei lumi) în câteva minute de film. Cumva acesta a fost pariul pentru mine, chiar dacă am știut din start că e o propunere aproape imposibilă, dar rezultatul final e tocmai tatonarea acestei imposibilități. Totodată, cred cu tărie că procesul unui film se continuă și după finalizarea lui, că viața post-montaj a unui film e aproape la fel de importantă și de bogată ca tot mecanismul care a stat la baza realizării lui. Ceea ce am învățat mai valoros din tot proiectul este felul cum niște povești aparent banale, pe care le putem regăsi în biografia oricui, pot aduce oamenii mai aproape și pot fi transformate în experiențe de vizionare care au capacitatea de a amuza spectatorul, a-l întrista și chiar, uneori, a-l zgâlțâi un pic din zona lui emoțională de confort.

”

Andreea Chiper







ATELIER DE STORYTELLING

Coordonat de Anca Munteanu, Iulia Mirică și Anamaria Feraru

Spațiu: Clubul de seniori „Iulia Hașdeu”, Sector 6, București

Anca Munteanu este actriță și dramaturgă, co-fondatoare a Platformei de explorări artistice Rhea.

A debutat în cinema în filmul Teambuilding, a fost nominalizată în 2024 la Premiile Gopo la categoria Tânăra speranță pentru rolul său din scurtmetrajul Berliner Kindl, regizat de Lucia Chicoș.

Prima sa piesă, Nuntă în Oaș, a fost pusă în scenă de Cristian Ban la Teatrul de Nord Satu Mare. A participat, ca dramaturgă, la mai multe rezidențe, printre care Drama5, Școala de Teatru Politic de la Macaz, Școala de teatru alternativ de la Teatrul Masca.

Piese ei au fost prezentate publicului în cadrul mai multor spectacole lectură la Teatrul Mic, Centrul de Teatru Educațional Replika, Teatrul Basca, Teatrul Excelsior.

A lucrat ca trainer la festivaluri de teatru pentru adolescenți precum Ideo Ideis, Reactiv. A co-fondat centrul de educație non-formală pentru copii Flori, fete și băieți. Lucrează cu copii, adolescenți, adulți în cadrul contextelor de educație prin cultură din București și din provincie.

A coordonat trupa de teatru pentru adolescenți ucraineni Djerelo.

Acum se simte viața ca o primăvară
Ca o zi de sărbătoare din copilărie

Foarte verde de alina, sărbătoare este bună

~~Sărbătoră~~ vine și frumoasă Minunată vă găsește

la mulțumire că aveți timp puțin mai

Mărită la viața de vârstă și altceva...
La viața de antecesor învat, de la dumeata
Pentru fiele ce vor urma și mă vor deruta

“

Atelierul de storytelling/scriere a fost coordonat de Anca Munteanu, Iulia Mirică și Anamaria Feraru. Dramaturgele au propus, în urma discuțiilor și întâlnirilor cu seniorii, exerciții de scriere creativă din zona rememorării afective a unor evenimente pozitive sau relevante din viața participanților. Tehnicile utilizate au fost mixte, direcția fiind post-modernă și expresiv-terapeutică.

Exercițiul de free-flow sau scriere liberă, în care participanții scriu liber, fără auto-cenzură, timp de 3, 5 sau 10 minute se regăsește atât în Art as Experience- John Dewey, cât și în mai multe cercetări pedagogice teatrale. Această tehnică ajută participanții să se obișnuiască cu scrisul liber, pentru a scrie mai apoi povești sincere ghidate de direcțiile persoanei care coordonează atelierul.

Participanții au fost entuziasmați să scrie, dar mai ales să citească/povestească gândurile și amintirile stimulate de acest prim exercițiu. Împărtășirea cu grupul creează coeziune și conexiune, crescând încrederea participanților în sine și în ceilalți.

Mai multe declinări ale scrierii libere au creat punctul de pornire pentru o scrisoare către sinele din trecut, o amintire importantă, și gânduri pentru viitor.

Un alt exercițiu, inspirat din schimburi de practici artistice internaționale, a fost redactarea unei poezii colective, în care fiecare persoană a scris un vers, fără să vadă mai mult decât versul anterior. A rezultat o poezie amuzantă și emoționantă, la fel ca toate poveștile împărtășite în timpul întâlnirii.

Întâlnirea a prilejuit împărtășirea unor povești de viață intime, revelatoare și emoționante. La finalul atelierului, mai mulți participanți și-au exprimat dorința de a mai rămâne de vorbă. Prilejul de a rememora anumite momente importante poate fi cathartic, mai ales din poziția de a cunoaște urmările. În scrisoarea către sinele din trecut au fost împărtășite sfaturi, realități ale anilor tinereții, ale climatului social de atunci, precum și convingeri spirituale.







În urma atelierului au rezultat mai multe povești, scrisori, o poezie colectivă, povești și povește împărtășite pe cale orală. E important să existe contexte în care oamenii se confesează unii altora și în care se încurajează reciproc.

”

Anca Munteanu

rint c'ant iubit de ei
Descriere

Încep clar să se
într-o scară de scări
terminat scara de scări

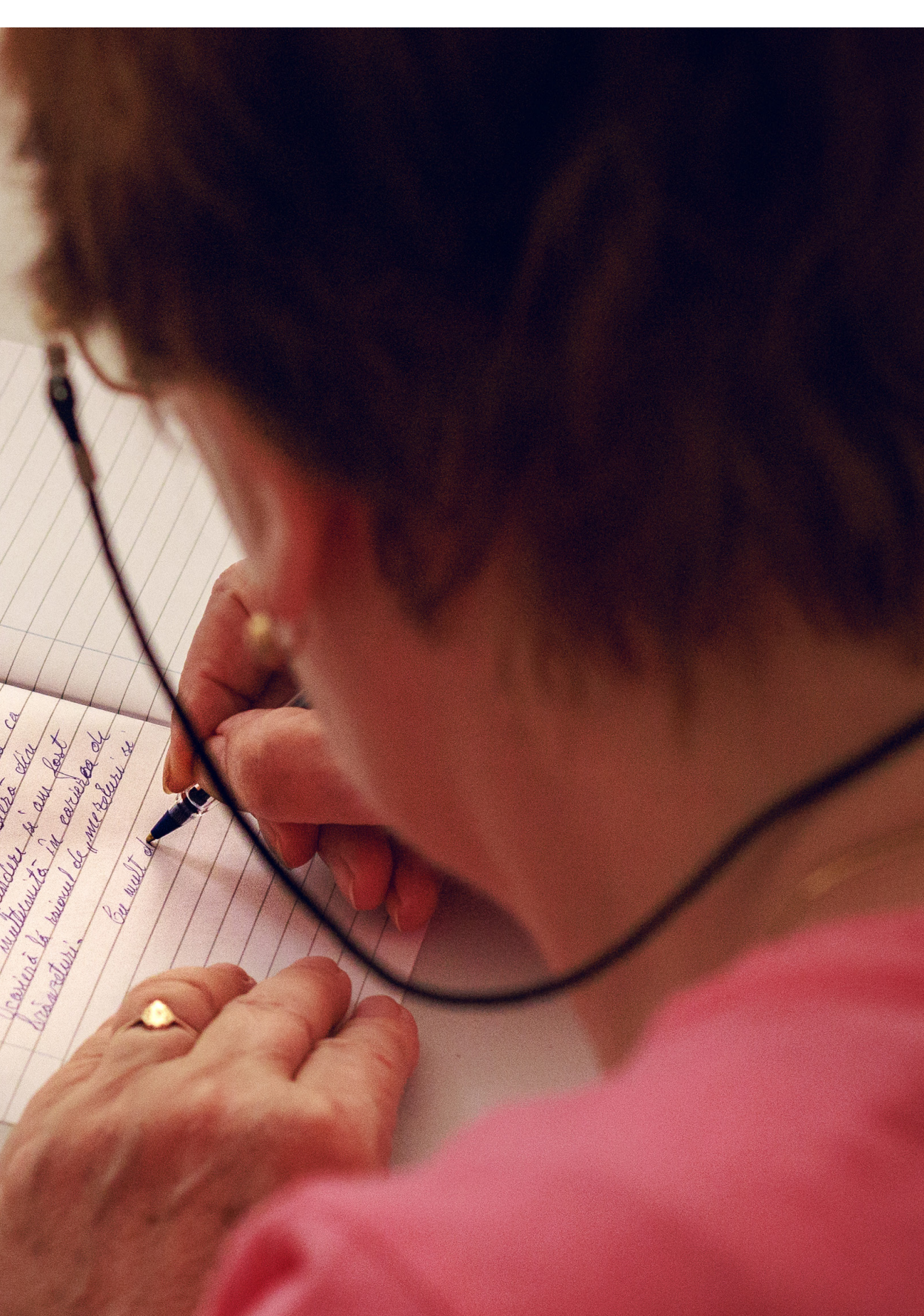
Apoi ei se pot reprezenta
magazinul "Mare" cu linii
când au pe o linie

la activitatea pe care o fac
Dar o-m se pot reprezenta la

și pe scară pe care o fac
aceste intermedii se pot

despre multitudine ca
proiectele de casieră din

într-o multitudine de
într-o multitudine de



COOPERATIVA

"FOTOGRAFIA POPULARĂ"

Calea Rădovoiei Nr. 325

UNITATEA Nr. 32

1) pereche
îndrăgostită

ATELIER CLOVNERIE

Coordonat de Tavi Voinea

Spațiu: Clubul de seniori „Iulia Hașdeu”, Sector 6, București



Lucrez ca actor la Reactor de creație și experiment din Cluj Napoca. Un spațiu de teatru independent care-și propune să abordeze subiecte de actualitate din societate. Colaborez și cu Stagiunea de teatru politic din București care mi-a oferit ocazia să joc în orașe în care oferta culturală nu este generoasă. Pe lângă munca de actor, caut să mă dezvolt și în clownerie. Este un domeniu care se situează la intersecția teatrului cu circul. Pentru a cunoaște mai multe despre clownerie, am participat la ateliere în străinătate, dintre care menționez două: „Nomadic Clown Academy” susținut de Robyn Hambrook și Hilary Ramsden și „Summer clowning course” cu Sven Verelst. Acestea m-au inspirat și am pornit o pagină de instagram, Clown in the city, unde postez reel-uri/fotografii în care folosesc comedia fizică pentru a scoate în evidență problemele vizibile din spațiul public. Plănuiesc să fac mai multe intervenții clowneresti stradale.

Cred că prin clowneria stradală poți să spargi regulile și rutina spațiului public.

“

Din 2021 țin ateliere de clownerie pentru profesioniști și neprofesioniști. Niciodată nu am lucrat cu seniori până la proiectul **„TRECUT/ PREZENT”** Prin exercițiile propuse seniorilor, am încercat să pun bazele de funcționare ale clovnului și să creez un spațiu sigur în care greșelile, confuzia și joaca să poată apărea. Structura atelierului a fost formată din exerciții prin care am trecut la atelierele la care am participat. Am început fiecare zi cu exerciții de stretching și atenție distributivă. Pentru a dezvolta expresivitatea corporală, în fiecare dimineață puneam o melodie și ceream participanților să devină acea melodie, folosindu-se de corpul lor. Le-am oferit fiecăruia/fiecăreia câte un nas roșu. Cu o seară înainte, am stat să fac găuri pentru nări ca să se poată respira prin ele. Nasurile au fost din plastic, din păcate, și de aceea a fost nevoie să intervin pentru a le face cât mai confortabile. De aici a început joaca adevărată.



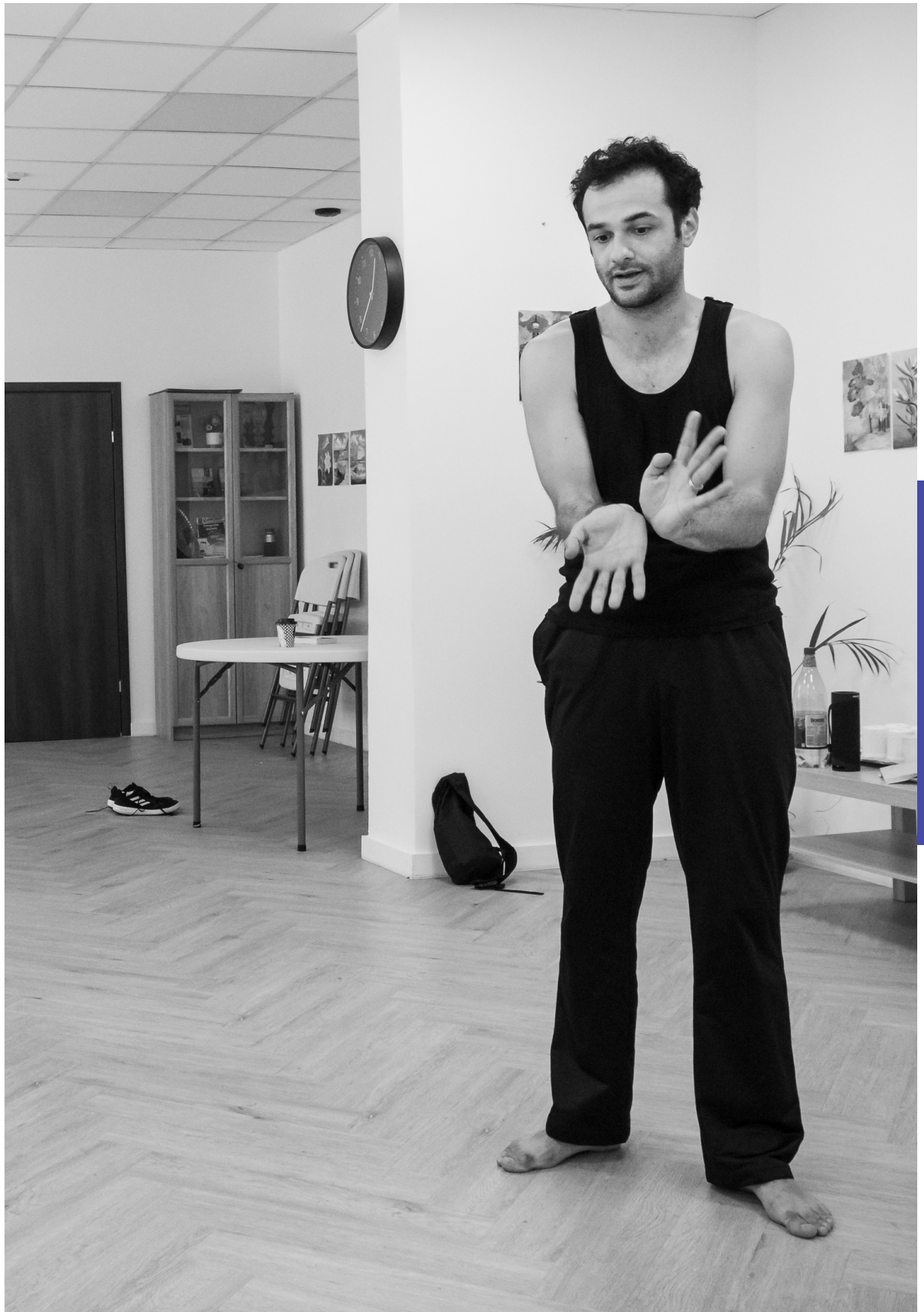


Fiecare exercițiu de clovnerie are nevoie de public care să râdă atunci când clovnul din scenă e amuzant.

Fiecare senior a venit pe rând și și-a căutat cu voce tare un nume. Când publicul râdea, însemna că era cel potrivit. Am trecut prin cabaretul obiectelor în care se alegea un obiect și se folosea într-un mod cât mai stupid. Jocul cu bomba i-a învățat cum să relaționeze și să accepte propuneri venite din partea colegului/colegei de exercițiu. Clovnul 1 intra în scenă, vedea o bombă invizibilă și îi cerea clovnului 2 un obiect, acesta îl aducea și clovnul 1 îl folosea pentru a dezamorsa bomba. Clovnul 1 avea la dispoziție trei încercări în a o dezamorsa, dacă nu reușea, bomba exploda. Au lucrat cu obiecte imaginare, acompaniate de sunetele lor specifice, imitate vocal. Un exercițiu emoționant pentru mine și pentru seniori a fost camera copilăriei. Un clovn intra în camera copilăriei, vedea jucăria preferată și se juca cu ea până când vocea mamei îl chema la masă. Un exercițiu care s-a născut din propunerea lor a fost să recite poezii sau monoloage cu nasul roșu. Le-am sugerat să exagereze interpretarea și din momente care inițial erau serioase și profunde, nasul roșu le-a transformat în momente pline de umor și de ironie. În primele zile am fost îngrijorat că multe dintre exerciții presupuneau efort fizic. Am fost surprins să-i văd pe seniori aruncându-se pe jos, sărind, alergând.



Credeam că vârsta nu te mai lasă să fii activ fizic, uite că e nevoie doar de un nas roșu ca să se întâmple contrariul. Am râs mult împreună cu participanții, au râs ei între ei și cred că au reușit să se joace ca niște adulți, nu să joace că se joacă. E o diferență. Fiecare și-a lăsat descoperit tipul de umor.



Inițial, mi-am propus să construim un moment scurt pe care să-l prezentăm în spațiul public. Pe parcurs, m-am răzgândit, deoarece clovneria stradală presupune mai mult timp dedicat antrenamentului. Pot exista momente în care trecătorii să te jignească, să fie deranjați de prezența ta, plus că atenția în timp ce joci trebuie să fie 360 de grade. Zece zile nu erau de ajuns așa că am decis, împreună cu seniorii, să rămânem la etapa de antrenament în sală.

”

Tavi Voina

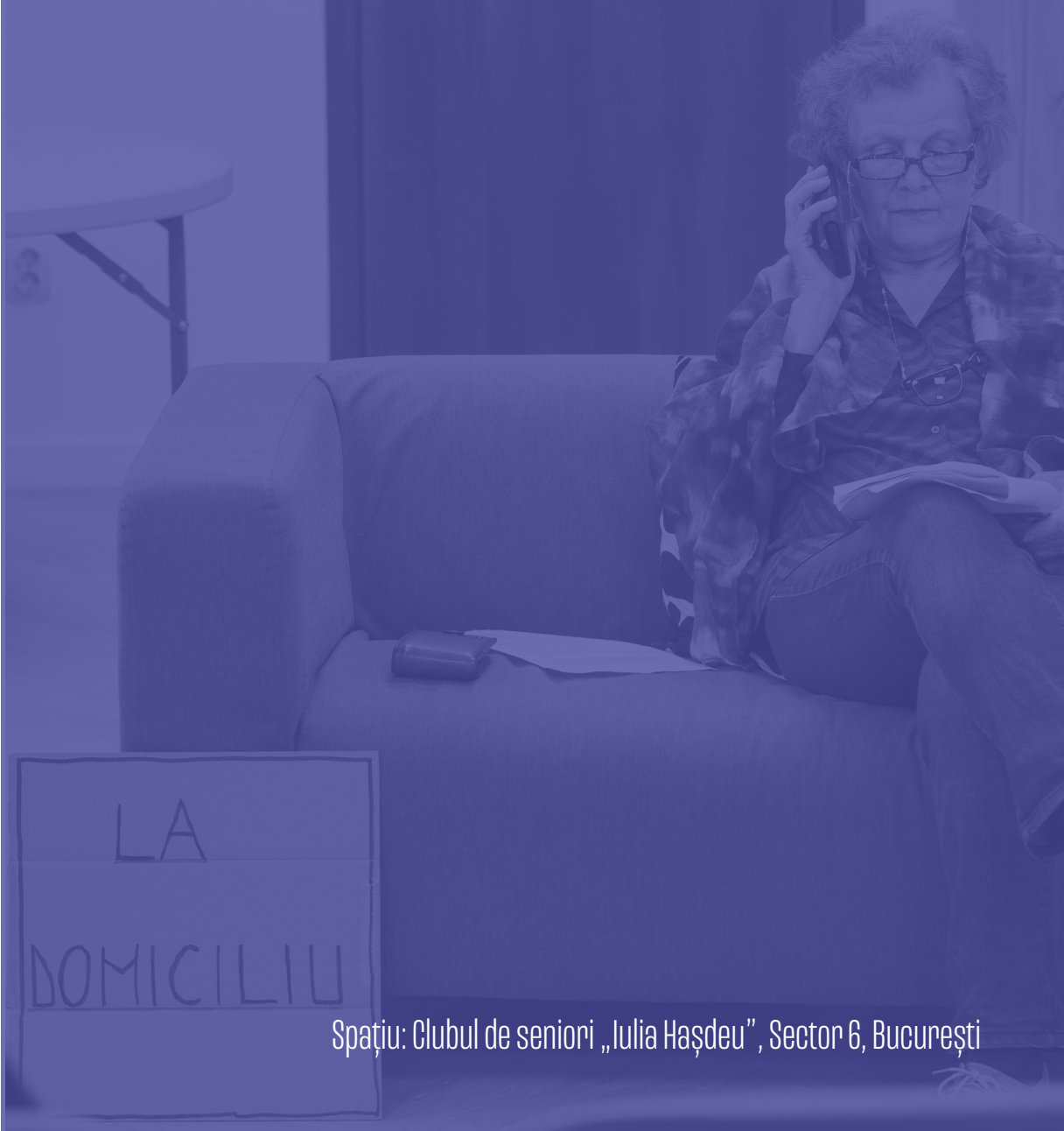




Fotografie realizată de **Maria Țanea**
în cadrul atelierului film de arhivă

ATELIER TEATRU FORUM

Coordonat de Anamaria Feraru și Iulia Mirică



Spațiu: Clubul de seniori „Iulia Hașdeu”, Sector 6, București

Anamaria Feraru este actriță, dramaturgă și facilitatoare comunitară, de șapte ani practică metoda Teatrul Oprimaților. Colaborează cu Stagiunea de Teatru Politic, cu Centrul de Teatru Educațional Replika și cu Platforma de explorări artistice Rhea. Pe lângă activitățile artistice cu miză socială din teatru, își ocupă timpul cu proiecte culturale dedicate grupurilor vulnerabile. Cu textele ei își propune să surprindă impactul violenței sistemice asupra indivizilor. Speră ca munca ei artistică să conducă tot mai des la popularizarea realităților spațiilor periferice.

Anamaria Fearu

Iulia Mirică este dramaturgă și facilitatoare culturală. A terminat în 2023 masterul de scriere dramatică din cadrul U.N.A.T.C. De atunci, a dezvoltat mai multe texte dramatice, scenarii de scurtmetraj și a ținut diferite ateliere de dramaturgie și teatru comunitar cu diverse categorii de vârstă, de la copiii din clasele primare, la seniori.

Piesa ei de disertație, scrisă în 2023, „Izvorul” a pornit de la conceptul utilizării și reprezentării ritualului magic în teatru, bazat pe documentarea superstițiilor și obiceiurilor magice din zona Maramureșului. Piesa s-a concretizat în jurul temelor de emancipare a femeilor din mediul rural românesc.

De asemenea, a colaborat cu diferite asociații culturale și teatre, printre care Asociația Replika, Reactor de Creație și Experiment, teatrul Odeon, Asociația Teatrul pentru Toți, Teatrul Pod, etc.

Recent, a dezvoltat o piesă alături de Asociația Replika, în cadrul rezidenței de teatru educativ, care explorează adicțiile la tinerii din România. Își dorește ca munca ei culturală să scoată în evidență tematici legate de inegalitățile sistemice care ne afectează sub o formă sau alta pe toți, de la nivelul mic al comunității locale, până la nivel macro. Caută să utilizeze concepte și convenții suprealiste pentru a explora aceste teme.

În prezent lucrează la Teatrul Masca, în echipa de comunicare și vânzări.

Iulia Mirică



Atelierul de teatru forum a fost gândit să stimuleze implicarea socială a seniorilor în comunitatea din care fac parte, accentuând specificul artei comunitare: să aducă oamenii împreună și să le ofere un spațiu ideal pentru a crea un act artistic în acord cu realitatea socială imediată.

Teatrul forum este o metodă de intervenție comunitară, care face parte din metodologia Teatrul Oprimaților, teoretizată de regizorul brazilian Augusto Boal. Metoda este practică la scară globală de către artiști și facilitatori comunitari, având tot timpul un impact puternic asupra comunității sau grupului de oameni în care se desfășoară activitatea.

Pe scurt, prin intermediul teatrului forum, practicanții metodei își propun să surprindă un dezechilibru de putere în interiorul unei comunități.

Sunt aleși maxim zece beneficiari, de preferat din comunitate, cu care se va lucra aplicat pe metodă. De la identificarea elementelor specifice teatrului forum, la explicarea conceptelor de „putere” și „abuz de putere”, până la construcția scenariului piesei de teatru forum, repetiții și reprezentație, beneficiarii vor fi supuși unui tur de forță, timp de 10-14 zile, cu scopul de a schimba atitudinea în interiorul comunității lor, față de o problemă locală identificată.

În cazul nostru, dezechilibrul de putere identificat de către seniori a fost reprezentat de fraudele telefonice, numărul acestora fiind în creștere în perioada desfășurării atelierului de teatru forum. Povestea reală, care a stat la baza construcției scenariului de teatru forum, a aparținut unei participante din cadrul atelierului.





BANCA
EX PRES /
CONSILIER
TUDOR
t. tudor

În piesa de teatru forum „**Frauda**”, personajul victimei este fraudat telefonic. I se spune că trebuie să își transfere banii din contul pe care îl are la bancă, într-un alt cont, deoarece contul i-a fost spart. Victima crede cele spuse de pretinsa persoană angajată la bancă și face trei transferuri bancare. Sfârșitul piesei surprinde eșecul instituțiilor și dauna materială pe care victima a fost nevoită s-o suporte.

După ce am încheiat etapele mai teoretice ale atelierului, dar și pe cele de documentare și de repetiție, atelierul a luat sfârșit odată ce am explicat seniorilor rolul „spectatorului” în teatru forum: de a lua atitudine și de a acționa, cu scopul de a îndepărta situația de abuz din piesă.

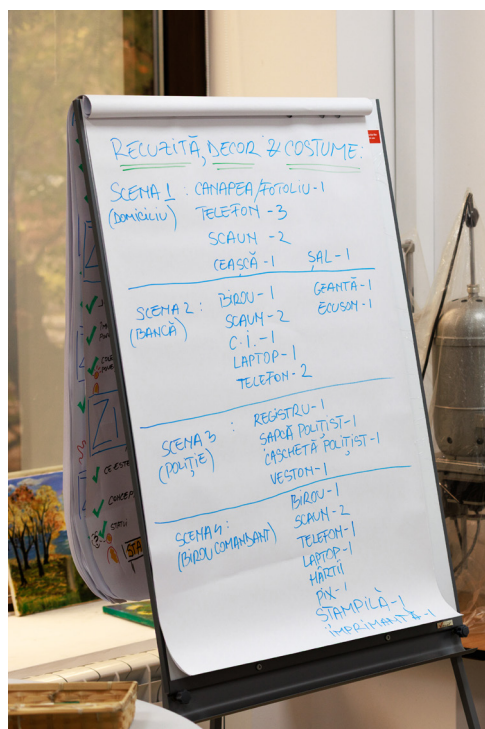
Am fost încântată să văd deschidere și disponibilitate din partea seniorilor față de metoda de lucru aplicată, dar și față de modul în care eu și Iulia am ales să ne desfășurăm activitatea în Clubul „Iulia Hașdeu”. Dar, cum se întâmplă în orice activitate non-formală de grup, au fost și persoane care au ieșit din atelier, care nu s-au racordat la ritmul și miza grupului, din diverse motive.

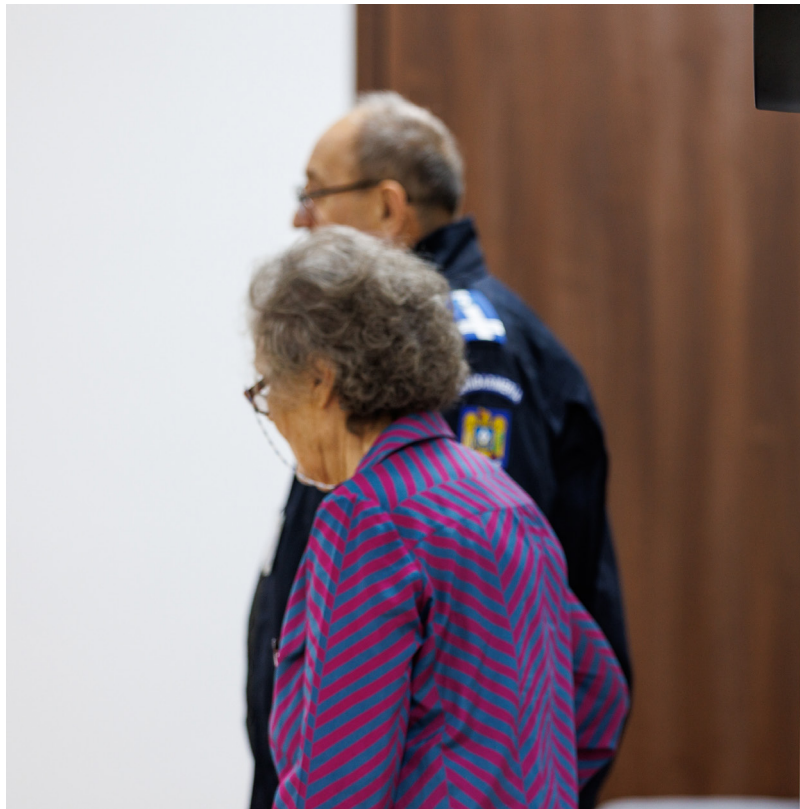
Însă, eforturile mele și ale Iuliei nu au fost deloc în zadar și mă bucur foarte tare pentru asta. Persoanele care au înțeles scopul metodei și care, într-o oarecare măsură, s-au atașat de dinamica grupului, au rămas consecvenți până la final, astfel încât am reușit să ducem la bun sfârșit ceea ce ne-am propus să facem: teatru forum.

Mulțumim, Dobrina Bran, Valeriu Stănescu, Tudor Mămăligan
și Mihai Marton!

”

Anamaria Feraru





SUNT
DE ACORD











fotografie realizată de **Ioan Cojocaru**
în cadrul atelierului film de arhivă

2. REZULTATE



PROIECȚII



Cele patru proiecții organizate în cluburile de seniori din sectorul 6 au fost, în sine, o continuare firească a atelierelor. A fost pentru prima oară când participanții au văzut filmele, s-au văzut pe ei înșiși și au fost văzuți de către colegi pe un ecran mare, într-un cadru comun. A fost multă emoție, de ambele părți – atât din partea noastră, a echipelor celor două filme, cât și din partea seniorilor.

Toată lumea a aplaudat curajul protagoniștilor de a-și împărtăși viețile și de a se expune public. Deși mulți dintre spectatori îi cunoșteau de mult timp, filmele le-au dezvăluit povești și fațete necunoscute, creând un sentiment de apropiere și redescoperire între ei. La una dintre proiecții, o doamnă a spus că poate ar trebui să se adune mai des să-și povestească viețile, ca o formă de a-și aminti împreună. Altcineva a vorbit despre un atelier de terapie de grup la care participase, spunând că a regăsit aici o apropiere similară. Foarte apreciat a fost și dialogul între generații – „să ajungă la tineri, să nu ne mai desconsidere, să vadă că avem și noi lucruri de spus.”

Pentru unii dintre seniori, discuțiile legate de moarte – prezente mai ales în filmul „Trei povești de noapte bună” – au fost dificile, mai ales pentru cei care trăiseră pierderi recente. Mai mulți au spus că și-ar fi dorit filme mai lejere, mai luminoase, prin care să se poată deconecta. Pe de altă parte, protagonistele filmului au părut să nască un sentiment de solidaritate feminină între doamnele din sală – probabil pentru că au dat voce unor dureri și experiențe comune.

„Portrete de muncă” a fost mai ușor de privit și mai puțin polarizant. Seniorii au râs, s-au recunoscut în unele dintre povești, s-au conectat la amintirile din perioada comunistă și la propriul trecut.

În final, vizionarea împreună a filmelor a fost importantă tocmai pentru că a stârnit reacții diverse, emoții contradictorii, pentru că a mișcat pe fiecare într-un mod diferit. Ceea ce pare că a contat cel mai mult a fost însă posibilitatea de a vorbi – inclusiv despre teme sensibile – și de a fi împreună în jurul lor, într-un spațiu de încredere și de reflecție comună.



Andra Tarara

„Buletinul Oficial” — c. 10634



Unitatea COOPERATIVA
METALO-LAVIERA

LEGITIMAȚIE Nr. 34

Tov. HIRA PAUL MIRCEA

Funcția elav - lecție

la 0476

Buletin identitate : Seria BE nr. 566994/81

Seî compartiment personal,
învățămînt, creșterire

Era mai bine la croitorie

Emis la 1-07-1985

Proiecție
filme de
scurtmetraj
“Portrete de
muncă” de
Andra Tarara
și “Trei
povești de
noapte bună”
de Andreea
Chiper









REPREZENTAȚII

“

Spectacolul de teatru forum, intitulat „Frauda”, s-a jucat de trei ori, în trei dintre cluburile pentru seniori din sectorul 6. La prima reprezentație, de la Clubul I.L. Caragiale, publicul a fost activ în discuția de după spectacol, punând întrebări și relatând la rândul lor întâmplări similare prin care au trecut. Coincidența face că, exact înaintea reprezentației noastre, la club a avut loc o intervenție educativă din partea M.A.I. în care o reprezentantă a poliției le-a vorbit seniorilor chiar de această problemă a escrocheriilor care au ca victime principale, persoanele vârstnice. Am dezvoltat subiectul, discutând cazuri variate și căutând împreună soluții. La a doua reprezentație, ținută la Clubul Stela Popescu, publicul a fost cel mai activ, dorind de asemenea să reluăm anumite scene pentru a interveni și a rezolva situația prezentată. Atât organizarea spațiului, cât și publicul foarte atent, au ajutat la dezinhibarea și concentrarea actorilor amatori. Ultima reprezentație, de la Clubul Iulia Hașdeu a adus un public numeros din comunitatea seniorilor sectorului 6. Aceștia, ca în primul caz, au împărtășit experiențe personale sau cunoscute, dar nu au dorit să se implice direct în rezolvarea situației din piesă.

”

Iulia Mirică



Reprezentatie
spectacol teatru
forum "Frauda"





3. REZOLUȚII



fotografie realizată de **Paul Hera**
în cadrul atelierului film de arhivă





Consider că orice demers artistic cu miză comunitară, care s-a desfășurat sub forma unui proiect de tip pilot, trebuie să ia în calcul feedback-ul final al actanților principali, în vederea continuării/replicării demersului: grupul artistic, care s-a angajat să desfășoare activități artistice cu miză socială; grupul țintă, care și-a manifestat disponibilitatea și s-a arătat interesat să participe la activitățile din proiect; și, bineînțeles, partenerul principal al proiectului, DGASPC Sector 6, care a pus la dispoziție spațiul de lucru și a facilitat întâlnirile dintre artiști/artiste și seniori/senioare.

Atunci când am gândit proiectul de intervenție „TRECUT/PREZENT. Stimularea implicării sociale a seniorilor prin teatru și film de arhivă”, am făcut-o cu intenția clară de a ajunge la poveștile seniorilor din Sectorul 6, București, în speranța că astfel vom crea un dialog empatic și organic între generații. Din acest punct de vedere, consider că proiectul și-a atins scopul.

Am descoperit realități sociale captivante, inspiratoare, amuzante, paradoxale, care mi-au dat de gândit mult și mi-au oferit unghiuri noi din care să privesc realitățile oamenilor, în general.

Persoanele vârstnice reprezintă un grup vulnerabil, iar strategiile naționale privind îmbătrânirea activă și îngrijirea de lungă durată sunt adesea insuficiente. În spațiul public circulă constant ideea că „bătrânii sunt uitați”. De aceea mi-am dorit ca proiectul să contribuie activ la creșterea stimei de sine a seniorilor, relevând și stimulând implicările sociale ale acestora.

Încă de când schițam câteva idei premergătoare despre cum ar trebui să arate proiectul de intervenție comunitară și ce ar trebui să urmărească, am presupus că seniorii din Sectorul 6 au o relație profundă cu munca, și că una dintre cele mai însemnate implicări sociale ale dânsilor ar trebui să fie tocmai aceasta. Lucru confirmat, mai apoi, la primele întâlniri de cunoaștere cu participanții. Am vrut ca proiectul să le ofere un sentiment de împlinire, reamintindu-le și confirmându-le că munca lor a fost și rămâne valoroasă și că, în prezent, le suntem recunoscători.

Inevitabil, în urma proiectului „TRECUT/PREZENT”, am rămas cu un sentiment acut de urgență și propagare a discuțiilor care vizează relația oamenilor cu munca. Subiectul muncii este dezbătut și invocat tot mai des în ultima perioadă. Sunt tot mai mulți tineri care nu reușesc să-și găsească un loc pe piața muncii, o realitate care creează frustrare și un sentiment de inutilitate în rândul nostru. În paralel, suntem martorii unor disponibilizări masive în sectorul privat și, totodată, asistăm impasibili la efectele măsurilor de austeritate care afectează numeroși angajați din sectorul public. Ce relație avem, de fapt, cu munca? Cum era atunci? Cum este acum? Și, mai ales, cine poartă responsabilitatea de a crea condițiile necesare pentru ca oamenii să poată munci, să poată să-și recâștige acest drept fundamental?

În paralel cu discuțiile despre muncă, dimensiunea de gen a apărut constant în documentare, în interviuri și în lucrul aplicat cu seniori. Sunt de părere că această perspectivă de gen merită să fie valorificată într-un viitor proiect „TRECUT/PREZENT”. Astfel de demersuri sunt extrem de relevante și necesare și pot genera reflecții sociale puternice în rândul femeilor și bărbaților de toate vârstele. Consider că este nevoie să cunoaștem, să ne apărăm și să ne asumăm cât mai multe narrative feminine ale istoriei recente. Doar așa putem conștientiza complexitatea implicărilor sociale ale femeilor, și putem face front comun pentru a ne (le) apăra integritatea și autonomia câștigate cu greu de-a lungul timpului.

În aceeași ordine de idei, doresc să mai sesizez un aspect important al acestui demers comunitar. Am pornit de la premisa că vin în ajutorul unui grup vulnerabil, pentru ca, în final, să-mi reconfirm, aproape obsesiv, faptul că mă confrunt cu aceeași etichetă, prin simplul fapt că sunt o femeie care activează în domeniul culturii independente. Împreună cu colegile și colegii de proiect încercam să ne imaginăm cum, peste ani, când vom fi seniori și senioare, vom frecventa la rândul nostru cluburile pentru vârstnici și vom participa la activități recreative. Dar este destul de greu să-ți imaginezi un viitor de genul ăsta, atunci când observi că în jurul tău primează fix opusul. Până atunci, sper și manifestez să existe suficient de mulți bani la bugetul de stat pentru programe sociale destinate seniorilor, în așa fel încât niciun senior să nu mai fie lăsat în urmă. Și tot până atunci, sper și manifestez ca inițiativele de artă comunitară să își atingă potențialul maxim, iar artiștii din domeniul culturii independente să scape de eticheta precarității.

În concluzie, cui îi revine responsabilitatea de a crea condițiile necesare pentru ca un om să se poată implica social și să fie funcțional într-o societate?

”

ANAMARIA FERARU



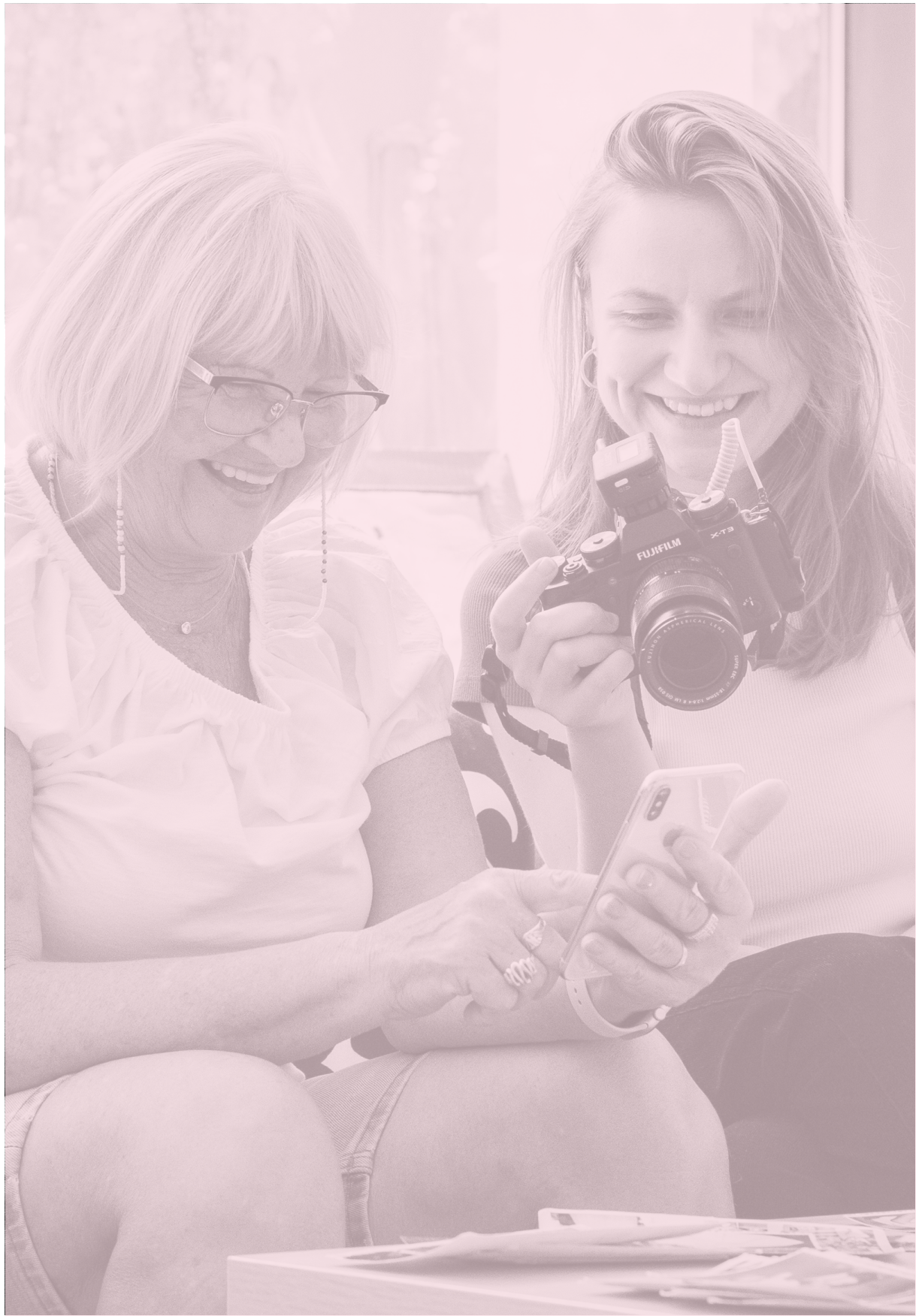
“

Sunt importante astfel de proiecte pentru că ele creează un spațiu de dialog între seniori, artiști și seniori și ar fi bine ca pe viitor să fie implicați și tinerii. Există multe prejudecăți legate de persoanele vârstnice care pot fi sparte prin astfel de cadre. Cred că poveștile seniorilor sunt o parte importantă din istoria noastră și poate fi învățată de tineri doar ascultându-i. Ca să aibă un efect real, e nevoie ca proiectul „**TRECUT/ PREZENT**” să fie organizat frecvent în cât mai multe centre de seniori. Pentru asta e nevoie de sprijinul autorităților publice.

”

TAVI VOINA





“

Desigur că ideal ar fi ca filmele dezvoltate în cadrul acestui proiect să fie vizionate de cât mai mulți spectatori cu putință, cred sincer că viețile seniorilor cu care am lucrat, proiectate pe un ecran, au toate șansele să captiveze un public foarte divers. În același timp, filmele noastre pot fi relevante inclusiv pentru generațiile mai tinere, pentru că, în esență, dilemele profund umane ale persoanelor implicate în proiect pot rezona cu niște probleme și dubii universale, întâlnite la orice vârstă și în orice context generațional. Și tocmai de aceea, acest proiect ar trebui în viitor continuat și poate explorat în termenii și mai multor posibilități, pentru a dezgropa alte și alte povești de viață care să ne fascineze și să constituie experiențe valoroase.

”

ANDREEA CHIPER

“

Ce viitoare dezvoltare a proiectului, cred că direcția posibilă este aceea de extindere și la restul cluburilor de seniori din București. Atelierele axate pe dezvoltarea conștiinței sociale prin perspective artistice teatrale și de film pot îmbunătăți traiul seniorilor din cartierele bucureștene, întărind sau creând legături între membrii comunității, încurajând la discuții pe subiecte care îi afectează direct și dezvoltând capacitatea de a găsi împreună soluții sau noi modalități de exprimare. Atelierele de teatru forum sunt modalitatea prin care problemele de care se lovesc membrii comunității de seniori pot fi aduse în discuție, iar acestea sunt maleabile pentru diferențele care pot apărea între comunitățile din cartiere mai mărginașe sau zone centrale.

Filmul documentar, pe de altă parte, ajută la oferirea unei noi perspective asupra experiențelor zilnice de zi cu zi, sau asupra experiențelor deja trăite.

Consider că o viitoare reluare a proiectului ar putea să însemne un număr mai mare de participanți, dar tot în grupuri restrânse, ca procesul de lucru să poată fi aprofundat cu fiecare individ în parte. Acest aspect ar putea să ceară implicarea mai multor facilitatori sau o perioadă mai lungă de desfășurare a proiectului.

De asemenea, o revenire la beneficiarii care au participat în primă fază, și o continuitate mai constantă a activităților, atât pentru ei cât și pentru noii participanți la ateliere, poate să rezulte într-o experiență benefică și o dezvoltare mult mai organică și puternică a calităților menționate mai sus.

”

IULIA MIRICĂ



“

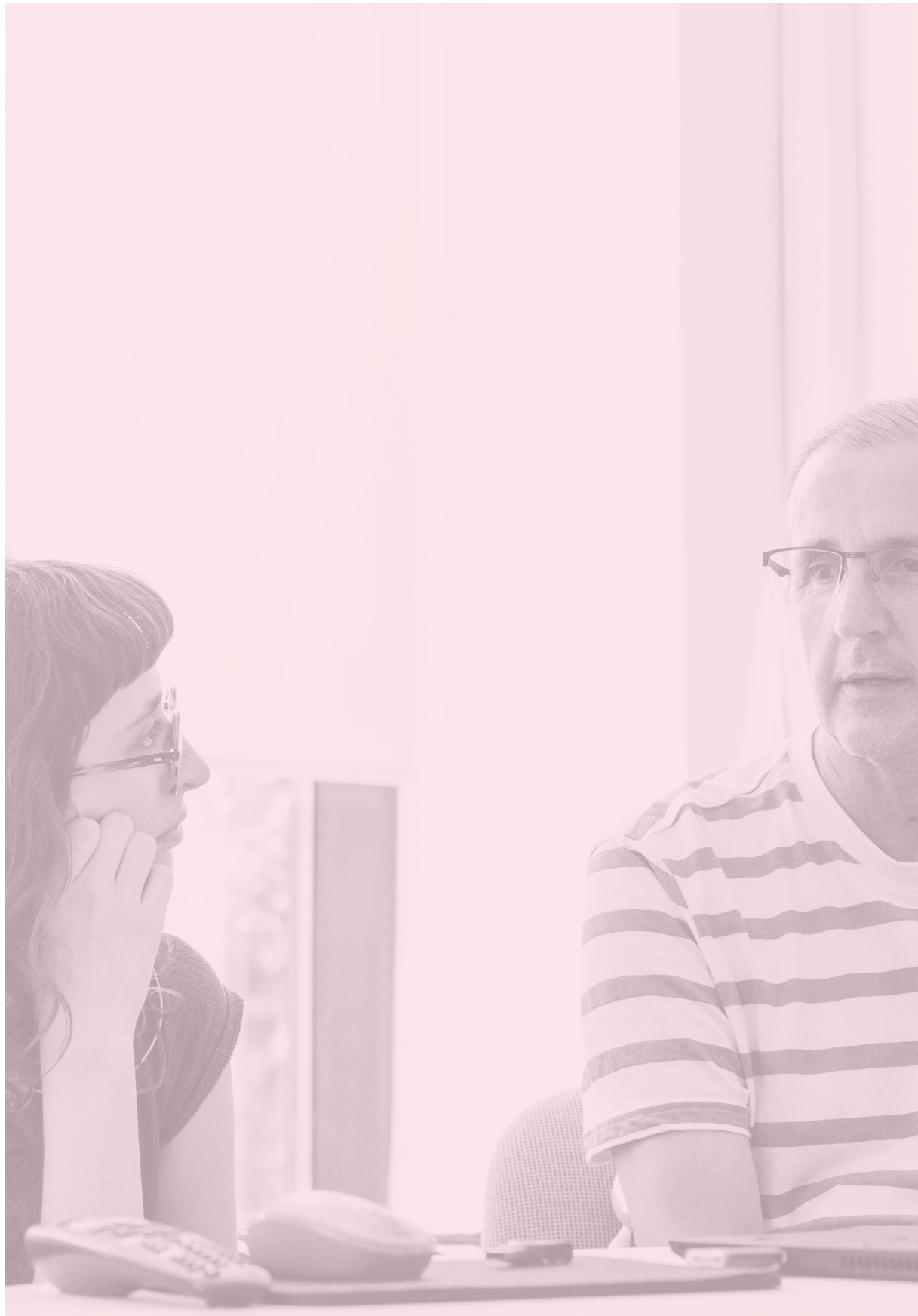
Văd proiectul „**TRECUT/PREZENT**” ca pe un proiect-pilot foarte important, care dovedește încă o dată efectele pozitive ale activităților artistice și ale schimbului între generații. Cred însă că el ar trebui continuat, îmbunătățit și extins sub organizarea și finanțarea statului. Pentru a produce efecte structurale, nu doar punctuale, este nevoie de constanță, replicare și extindere la nivel național – ceva ce nu se poate realiza doar prin inițiative individuale și proiecte izolate.

Ar trebui, în primul rând, să existe mai multe astfel de cluburi de seniori, care să devină spații reale de întâlnire, dialog și creativitate. Le găsesc extrem de benefice. În România, resursele și atenția acordate vârstnicilor rămân foarte limitate. După pensionare, mulți oameni devin invizibili, considerați neproductivi. Ieșirea la pensie ajunge să fie, de fapt, ieșirea din societate.

Proiecte ca acesta arată că nu e așa – și nu ar trebui să fie așa. Seniorii au ce oferi către lume și există loc pentru dialog, creativitate și contribuție activă, indiferent de vârstă.

”

ANDRA TARARA



4. ECHIPA PROIECTULUI





Tavi Voina

Trainer clownerie



Anca Munteanu

Trainer storytelling



Iulian Nunu

Sunetist



Anamaria Feraru

Manager de producție, trainer
de teatru forum & storytelling



Alexandru Vasiliu

Artist foto



Raluca Cîrciumaru

PR / Comunicare



Andreea Chiper

Trainer film de arhivă



Ruxandra Simion

Manager proiect



Iulia Mirică

Trainer teatru forum &
storytelling



Laurențiu Coțac

Sunetist



Andra Tarara

Trainer film de arhivă



Catinca Dumitrescu

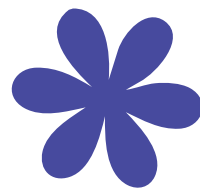
Graphic Design

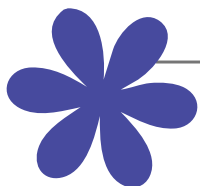




fotografie realizată de **Paul Hera**
în cadrul atelierului film de arhivă

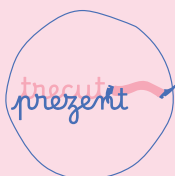
[illegible]

[illegible]

[illegible]



PROIECT CO-FINANȚAT DE:



RHEA